

ARANYOSVIDÉK

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közgazdasági, társadalmi, szépirodalmi s a torda-aranyosmegyei tan, testület hivatalos lapja. — Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI DIJ: Egész évre 4 frt. (8 korona) Fél évre 2 frt. (4 korona) Negyed évre 1 frt (2 korona) Papoknak és tanítóknek egész évre 2 frt.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Nagy Albert. Kiadó laptulajdonosok: NAGY OLIVÉR, ÉS TÁRSAI. Szerkesztőség: Jókai-utca 72. sz. Kiadóhivatal: Megyeház.	Kéziratokat nem adunk vissza. A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. A pénzküldemények pedig a kiadóhivatalhoz.	HIRDETESEK DIJA: Egész oldal 20 frt Fél oldal 10 frt Egy negyed oldal 5 frt Egy nyolczad oldal . . . 2 frt 50 kr Egy tizenhatod oldal . . 1 frt 25 kr Reklamsora 20 kr
---	---	--	---

Farsang.

Itt vagy tehát újra mi közöttünk, bebizonyítva minden pillanatban a te hatalmad az emberek fölött. S ha kérdezzük: mi biztosítja a te megingathatatlan uralmadat, a mely hódolatra készíted veled szemben majdnem mindenkit, a ki élni vágyik, a mig napja süt? Azt hisszük, miszerint a teljes igazságot fejezzük ki, azt mondva, hogy a te hatalmadnak, a te megingathatatlan uralmadnak egyedüli biztosítója az *érező szív*, melyben kiolthatatlan lángal ég a szeretet tüze irántad te üdvöt nyújtó és sokszor üdvöt elrabló hatalom: farsang. A mig uralmad tart (és ez évben bizony soká fog tartani!) neked hodol az ifju lángoló érzellemmel; neked mutatja be az ábránd világban élő ifju szép leány a maga kész hódolatát. Szóval: farsang te neked áldozik az emberek nagyrésze, a mig uralmad tart, remélve tölled üdvöt s minden jót, miket olyan szépek tünnet föl a remény.

Im mi is elismerve hatalmad nagyságát, hódolatunk jeléül fogadd üdvözetünk.

Mielőtt azonban kifejezést adnék egy hozzád intézendő kérésnek, remélve annak meghallgatását, engeddd meg, hogy röviden ismertethessem a régen multat, a mikor neked farsang sokkal szerényebbek valának az igényeid a veled mulatni és táncolni vágyókkal szemben is. Oh bizony szép idők voltak is azok a pátriarchalis idők, a mikor — te se követelted farsang, de az embereknek sem volt kedvük hozzá — hogy a ki neked

hódolni akart, erején felül való költségekbe verje magát. Abban az időben nem félt a leányokkal rendelkező édes apa a farsangtól, mert nem kellett attól tartani, hogy a farsangi kiadások ezimén vagyoni erejét túlhaladó költségeket kelljen tennie. Költhet annyi, a mennyit lehetett; de azért a táncolni vágyó fiatalság bővön kivette a maga osztályrészét (bizonyára jobban, mint most) a farsang által nyújtott bohó örömeiből, a nélkül, hogy ez által a gond sötét felhője nehezedett volna az édes szülők aggodó lelkére; mert a még kifizetetlen számlák nem szerepeltek azon időben ijesztő rém gyanánt.

Bizony más idők voltak azok! Az igények nem voltak annyira túlságba hajtvva, mint most!

Abban az időben a kisasszonyka nem szégyelte magát — feltéve, hogy ha esős és sáros időbe kellett bálba mennie — hogy beleálljon a cseberbe, a melyet aztán két markos legény fölfogva, egy vitesse magát a bálterembe; abban az időben (és nem olyan régen volt ez, csak a 60-as években) nem szégyelltek a szülők itt Tordán hogy a mikor a táncrendnek első fele lejárt, éjfél felé hajolván az idő: elővegyék az üllőpad vagy más helyre elrejtett hazulról hozott „elemozsiát“ abból falatozván jóízűen az egész család, még a kisasszonyka is. S év után folyt újra vidám jó kedvvel tovább — egészen reggelig — a tánc, reggel pedig a kisasszonyka újra beleállott a cseberbe és egy kedvesen és kedélyesen eltöltött multság emlékével távozott haza. Otthon aztán ezeket az édes emlékeket nem riasztotta el a házi leány lelkéből az édes

apa arcáról lerivó aggodalom réme; mert az ilyen bálozás nem merítette a szülőket adósságba. Miért? Nagyon egyszerű a megejtése: *mert csak addig nyújtózkodtak, a meddig a takaró ér.*

Nem azt mondom én ezzel, hogy most is kövessék a bálozni vágyó leányok a régiek példáját és — esős időbe álljanak bele a cseberbe és úgy vitessek magukat a bálba; ha pedig ottan megeheznek: vegyék elé a hazulról magukkal hozott és elrejtett „elemozsiát“ és abból lakjanak jól a szülőikkel egyetemben.

Nem kívánom én ezt a világot sem; mert én is tudomásával bírok annak, hogy minden időszaknak — a műveltség előrehaladásával — más és más az izlése, a szokása, az erkölce. Én is elismerem azt, hogy a mi régen nagyon természetes eljárás volt, az most már nevetséges lenne.

Csak is azt akarom a felhozott példa után mondani, hogy kövessük mi is a régiek eljárását annyiban, hogy: mi is csak addig nyújtózkodjunk, a meddig a takaró ér, azaz: más szóval kifejezve magamat: ne igyekezzünk anyagi romlásunk veszélyeztetésével is mindenkben hódolni a divat szeszélyeinek, többnek akarván látszani, mint a mik vagyunk. Ne igyekezzünk az üres alapon nyugvó látszatért fölládozni az élő valóságot; mert ez a természetellenes eljárás majdnem mindig meghosszolja aztán magát. Vegyünk példát nagyon tisztelt kisasszonykaim a madár világból. Lám a pacsirta, vagy a fülemile a maga egyszerű köntössében is mennyire kedvelt — az elragadóan szép éneken gyönyörűt találó és kereső emberek

előtt. Nem szükség nékiek cifra — selyemhez hasonló köntösben megjeleniök, a mikor a kicsiny szívekben kinyílt tavasz idején énekekkel hirdetik szerelmöket; mert semmit mondó szürke köntösükben is sokkal kedveltebbek előttünk, mint azok a madarak, a melyek tarka színökkel ékeskednek anélkül, hogy értenék az éneklés művészetét.

Egyszerűség és csinosság (mert e kettő nem zárja ki egymást) a viseletben: ez legyen a bálozni akaró közönség által a cselekedetek szabályozásául elfogadott irányelv és akkor megoldottunk egy rég megoldásra váró kérdést, azt t. i. miképpen lehetne ujjolag látogatottakká tenni a báltermeket; miképpen lehetne kivinni azt, hogy az ezen báltermekben megjelenők közül ne csak a jövővel nem igen törődő leányok arcáról sugározzék le az öröm, a mosoly tündére, hanem a farsang bohokás élveiben gyönyörűt tudjon találni a szülő is, nem integetvén feléjük a jövő titokzatos fátyola alól a *kifizetetlen számlák* serege. Igaz, hogy itt nálunk Tordán a bállok nem sikerültének egyik titka az, mivel a jelenlegi redout minden egyébre lehet alkalmas, csak arra nem, hogy az szinteréül szolgálhasson a farsangnak hódolni akaró közönség multságainak; de ismerjük el igazán — kezünket szívölünk az tart vissza még ebbe a rozzant épületbe való megjelenéstől is, mert — meggondolván mégis a dolgot — nem akarunk erőnkön fölöli költségekbe bocsátkozni attól félve, hogy ha a drága házi kisasszonyka nem öltözik ki úgy,

Az „Aranyosvidék“ tárczája.

A kovácsok sztrájkja.

(François Coppée.)

Biró urak! Rövid az én történetem. Ime. A kovácsok egy nap együttesen Sztrájkhoz készülődtek. Jogosan, úgy vélték. Tanácsadójuk volt a kiáltó éhség. A fizetés napján: egy szombaton este Karon fogtak, közel kocsmába vezetve. Öreg társaim már asztal körül ültek. — Nos, én árulója nem leszek nevének. — S szóltak: „Lásd, Jean apó, nincsen bátorságunk,

A munkaadóval hogy már szembeszálljunk. Gazdánk ügyet se vet nehéz nyomorunkra. Nincs magasbb fizetés? — Nincs további munka!

Rútul kihasználnak! Most a végső eszközt. Kell, hogy megragadjuk. Összes munkások [közt,

Te, a legidősebb, mondd, hogy hű társunk [vagy?

— „Szívesen enyhítném közös nyomorunkat.“
 — „Téged választottunk, hogy urunkhoz [menj el,

S fordulj harag nélkül hozzá kérelemmel: Minthogy nagy az inség — emelje a bérünk; Csak valamiképp, mi sokat nem kérünk.“ A megbízást vissza nem utasíthatam. Urunk lakásához elmentem nyugodtan. Eppen fogyasztotta a pazar ebédet. Bevezetnek és én csöndesen belépek.

Elmondottam mindent: hogy a kenyér drága, Emelkedik minden szükségesnek ára, Fölmondják a lakást, mert a bérrel késünk, Kérjük: öregbitse kissé fizetésünk. Rám nézett és felelt, mogyorót tördelve:

— „Tudom, Jean apó, ön őszült becsületbe! Mindig első volt, ki szerette a munkát. Kik ide küldötték, mit tesznek, jól tudták. Igaz szeretettel gondolok én önre, De, mit kér, tudja meg, végre is megölné. Nálam a munkások elég jól keresnek. A szajás zavarók, azok csak a restek! Ez utolsó szavam.“

Meghajoltam: „Értem!
 Jól van uram!“

S azzal búsan visszatértem Együtt várakozó társaim körébe, Ami történt pontrul-pontra elbeszélve. Munkás társaim közt baljós zúgás támad, S kiáltanak nyersen: „Hagyjuk el a gyárat! Esküszünk, nem térünk vissza a műhelybe!“ Én, a kovácsoknak a legöregebbje, Szintén fölesküdttem.

— Oh, tudom, ez este, Közülünk nem egy, az otthont fölkeresve, Pénztárcáját oda dobta az asztalra, S csüggött homlokát a tenyerébe hajtvva Erezte: körülle minden elsőtélt, S ágyában álmatlan töltötte az éjet, Hánykolódva folyton s csak arra gondolván Bőjtöz kell szoknia kevés pénze fogytán. Fejemre a csapás nagy súlylyal nehezült, Mert testem elvéhéd s nem voltam egyedül.

Belpéven szegényes, egyetlen szobamba Búsan tekintettem két kis unokámra. A szegény árvákat térdeimre vettem (Apjuk megszökött és anyjuk eltemettem) S néztem hosszan, hosszan a két apró szájra. Melyek az éhséget, tudom, nemsokára Megismerik. S lángzó arccal, szegyenkezve Gondoltam imént tett nagy esküvésemre. Most a mosóházból feleségem jött be, Nedves ruha súlyos terhe alatt nyögve. Félenk, rezgő hangon halkan elbeszéltem, Mi történt a mai komor estén vélem. Az asszonynak nem volt szíve a haragra, Némán, mozdulatlan néz a padozatra S szól végre nyugodtan: „Tudhatod, jó [léjtem, Hogy mindig neked és a munkának éltem. Megteszem, mi telik kezem erejétől. De félek, — pár nap és — leszünk kenyér [nélkül.“

Éreztem, szememből a könnyű kicsordul S feleltem: „Sorsunk tán addig jobbra fordul.“

Álnok hitszegésre nem adhattam fejem, Külömben is a sztrájk-vezetők szüntelen Tudtak föl vigyázni a munkások felett, S szigorún büntették a szökevényeket.

És beállt a nyomor. Oh, elgondolhatják, Elérte az inség nálam tetőpontját. Lopni vagy rabolni csak el nem mehettam Elpusztultam volna égő szegyenemben.

Virradattól estig sötét szögeletben Üldögéltem szótlan, kétségbeesetten: Sohajtözva folyton és eltöprenkedve Sorsunkon segítni mi módon lehetne.

Láttam, hogy a hideg, puszta kályha mellett Nőm és unokáim fázza dideregnek, Fülembe zúgott a két kicsi sirása S láttam, bánatba ful életem hű társa. Oh birák! Oh birák! Most is szempillámon Könyű ég, mert itt, itt magam előtt látom Nagy nyomorban, kiket e földön szerettem S a kikért megtettem, a mit csak tehettem.

Éltünk eleinte penészes kenyeren, Zálogházba hordtam ugyszólván mindenem. Miként vasketreczét a bezárt vadállat: Megutáltam az én zárt, rideg szobámat. Azóta a sötét börtönt ismerem meg S a kettő között nem látok különbséget.

Higgyék el, biráim, már a semmittevés Egy maga türehtlen, elkinzó szenvedés, S mikor a dolgos kéz pihenni kénytelen, Akkor szereti meg csak szenvedélyesen A szikrázó műhelyt, a füstölő gyárat, Hol vig zaja hangzik forrongó munkának.

Két hét mulva nem volt egyetlen fillérem. Mint örült bolyongtam föl, le utcán, téren, Belevegyülvén a tolongó tömegbe, A hangos zsivajtól jobban részegedve Mint más alkoholtól. Már-már az éhséget Felejteni kezdtem. De, hogy haza térek, Feleségem ott ül hideg kályha mellett S szívéhez szorítva ölben a két gyermek. E bús kép láttára az arcom lángal ég, S agyamon átnyal: gyilkosuk én valék!

Szól hozzám az asszony szeliden, zavartan: „Két párnát zálogul beadni akartam, De nem fogadták el, minthogy pénzt nem [érnek. Végét értük úgy az utolsó kenyérnek.“

a miként azt a divat (ez a hobortos ros szellem) kívánja, az az nem öltözik fel aképpen, hogy a páva, vagy a kolibri minden színe és ékes-sége rajta tündökljön: akkor nevet-ség tárgyává válik, a ki aztán, mint ilyen csak a „petrezsejem árus“ hálá-datlan szerepét fogná betölteni. S hogy ez a fatum kikerültessek, inkább nem visszük bálba a kisasszonykát, a kinek ez által megtelik a szíve — igen természetesen — keserű-séggel, az ábránd róza felhői közül lebukván a sivár valóság szikla tala-jára...

... Te uralomra vágyó nagy-hatalmu farsang engedd meg ezeketán, hogy hozzád intézendő kérésémnek a következőkben adhassak kifejezést: Emelkedjél föl hivatásod magaslatára és figyelmeztess a közönséget, misze-rint nem kívánod te a neked hodolók népes seregétől, hogy a maguk rom-lásával mutassák be neked kész hodo-latukat; nem kívánod te senkitől, hogy addig nyujtozkodjék, a meddig a takaró el nem érhet, mert a te ezéled is csak az, hogy a míg a te uralmad tart, az alatt az idő alatt mindenfelé az öröm, a boldogság virága viragozzék. Figyelmeztess tehát — légy ezzel is segítségemre farsang — a közönséget, hogy neked szintén csak az fog örömet okozni, ha a bálozni akaró kisasszonyok mentől egysze-rűbben jelennek meg a bálteremben; figyelmeztess, hogy az egyszerűség mellett sokkal inkább tündöklék min-dig a női kellem és a báj, nem vonván árnyékba ezeket a sok felesleges fodor és czafrang. Figyelmeztess őket arra, miszerint a külsőségek előtted nem kedvesek soha sem; tudván azt, hogy csak ha áttörünk a külsőségeken láthatjuk meg minden lény környeze-tében és bensejében élőfény gyanánt — a szerelmet.

En hiszem, hogy jóakaró figyel-meztetésednek meg leszen aztán a kívánsikere. Csak arra kérlek többek nevében te nagy hatalmu farsang, hogy ne feledkezzél meg kéréséről; meglátod majd, hogy mennyire áldani fogják minden léptét az eddig még neved említésétől is remegő jó édes apák.

Egy anya.

Minden bátorságom s erőm összeszedve Szóltam: „Visszatérek ismét a műhelybe, De mert eskü köt le, megyek a kocsmába, Mit a sztrájk-vezetők tartanak megszállva, Hogy kikérjem még ma beleegyezéseket.“

Mindjárt indultam s a társakhoz belépek. Visszatáncorodtam. Álmodom, azt hittem! Mig mi éhezünk, ők ettek, ittak itten. A tehetősebbek rendelték meg a bort, Hogy nyujtsák a sztrájkot és azzal a nyomort.

A társaknak, mintha sejténék, mért jöttem, Valami komor dac volt tekintetükben.

Szóltam hozzájuk:

— „Már a hatvan éven Tülléptem és épp ily idős feleségem. Két kisdéd unoka maradt a terhemre. Ruhánk és butorunk mind elvesztegetve, S kenyér nélkül vagyunk iszonyu nyomorban. E meggörnyedt testtel ilyen magas korban Egy kórházi ágy is elég volna nekem. Oh, de nem hagyhatom veszni feleségem S a két kis gyermeket. Azért az a vágyam, Hogy munkába lépjek ujjolag a gyárban. Am, hogy megszólásra semmi ok se legyen, Ehez előbb a ti engedélyetek kérem. Hogy kovács vagyok, már annak negyven [éve, Nézzetek e barnult, mindig munkás kézre, Nézzetek a sűrű barázdát arcomon! Koldulni nem tudok: mentségem a korom. Bár nehéz viselnem, a mit a sors rám mért: Kérges kezem nem nyul könyöradamányért. Életünk van kockán, s azt hiszem, nem [vétek,

Ha a gyárba vissza először én lépek, Mint a munkásoknak a legöregebbje. Im, ez a kérés. Várok feleletre.“ Egy munkás lép elé és szól hetykén: — „Gyáva!„

Még egyszer a hitelszövetkezetekről.

Mindenki tudhatja tapasztalásból, hogy a magyar földmives nép a kölcsönvett tőke után a kamatokat az esedékességi napon majdnem óra-pontosságra fizeti le, e tekintetben gyakran fölülmulja a kereskedőket, kiknél pedig életkérdés a pontosság.

Ezen tény gondolkozóba kell, hogy ejtse azokat az embereket, kik az eladó-sodott nép sorsát szívükön viselik és a kik őt az adósságok hinárából kimenteni tudják és akarják is.

A hitelszövetkezetek utján elértük azon eredményt, hogy a legelhagyottabb szegény havasali községben is 5 $\frac{1}{2}$ %-ba áll a pénz és a mit ezen felül nyeréskedik a községi hitelszövetkezet — legrosszabb esetben 2%-ot — az otthonmarad, a faluból ki nem megy, hanem osztóznak rajta a törzsrész-vényesek, kik nem mások, mint épen az adósok.

Ha a dr. Nagy Ferencz szövetkezeti törvényjavaslata a gyakorlati utmutatások nyújtotta módosításokkal törvényerőre emel-kedik: ki lesz használva a népek pontos kamatfizetési hajlama és meg lesz mentve a földmives a vagyoni elzűlléstől.

E javaslat egyik cikkelye szerint a törzsrészvények 5%-nál többet nem jöve-delmezhetnek, a felesleg a tartaléktőkére fordítandó; de e tartaléktőkét sem szüksé-ges, sem helyes nem lenne végtelenségig gyarapítani. Ha elérte már a törzsrészvények értékét: a további gyarapítás felesleges, sőt haszonnal sem járna.

Felmerül a kérdés: mi történjék ekkor a jövedelemtöbblettel?

A legjózanabb felelet erre az, hogy azok kapják, akik létesítéséhez hozzájárul-tak: osztassék ki az adósok között, magyarul mondvá: az adósok kapjanak osztalékot.

Szokatlan egy ilyen indítvány és sokan lesznek, a kik megtámadják.

Elejét veszem a támadásoknak és iparkodni fogok a következőkben indít-ványom közgazdasági jogos voltáról meg-győzni az olvasót.

Eddig is az adósok teremtették meg a részvénytársaságoknak azt az örvedetes gyarapodását, hogy ma hazánkban van részvénytársaság, mely részvényeseinek évenként 114% (egyszáztizennégy százalék) osztalékot ad és igen kevés vidéki takarékpénztár az, mely osztalékul a törvényes kamatlábnak megfelelő osztalékot adja és amellest akárhány takarékpénztárnak tartá-

Elborítja lelkem a harag vaksága, S halvány fényinél a pislogó lámpának, Hosszan végig nézem: ki az, ki rám támad? Egy céda siheder, szálás, magas legény, Szív-alaku jeggyel homloka balfelén. Gúnyos tekintet arcomra függesztve, Sértőleg, rekedten rikácsolt fülemben. A többiek siri, mély csöndben figyelnek. Hallhattam verését lázongó szívemnek.

Megszólt bennem a harag és a szégyen: — „Ném és két unokám bár elvesznek éhen, Nem megyek munkába! Ámde számon [kérem

A sértést, a melylyel fölka-vartad vérem. Megküzdünk, mint szoktak az urak egymás [közt.

Mikor? Most. A fegyver? Én választok [eszközt.

A nehéz kalapács lesz a mi fegyverünk, A melyet mi sokkal könnyebben emelünk, Mint a kardot s tollat. És ti, többi társak, Legyetek tanúi a viaskodásnak. Onnan, hol hevernek: a kocsmaszögletből Vegyünk két hatalmas nagy kalapácsot föl, S te, ki szitkot szórtál egy tisztos öregre Vessd le az ingedet s köpj a tenyeredbe! Könykömmel nyitván a tömegben utat, Két nagy kalapácsot gyors szemem fölmutat. Birálni a fegyvert perc elég, — s legottan A jobbat, erősbet ellenemnek dobtam.

Szemtől-szembe állunk, készen küzdelemre. — „Léha öreg!“ szól a fickó ingerkedve.

Az esetlen gúnyra mi választ sem adtam. A vaskalapácsot gyorsan megforgattam. — Egykor munkatársam, most a csata-[bárdom. —

Ellenemet gyáván megremegni látom, S hunyászkodni, mint eb ostorcsapás alatt. Alig hogy elröppent egy kurta pillanat

létkőkéje, — mely szintén a részvényesek tulajdona — feléri, sőt többszörösen felül-mulja a részvénytőkét

Ez mindenestre hasznos a részvé-nyeseknek és érdem a kezelőknek, mert tőkét gyűjtöttek össze.

A részvényeseknek és részvénytársaságoknak, egyszóval a vagyontömegeknek nem szabad oly nagy anyagi előnyöket szerezni, hogy az ebből kizártakban a szocializmus és anarchizmus tévtanai ébred-jenek fel. Be kell érni mindenkinek a szokásos és törvényes haszonnal; a feles-leget annak kell visszaszolgáltatni, kitől azt jogosan, de nem méltányosan beszédtek.

Jogosan azért, mert egy részvénytársaság sem tudhatja előre, hogy ha a kamat-lábot a minimumra szállítja le, kikerül-e neki év végére a méltányos jövedelem és a tetemes kezelési költség? De ha év végén, mikor a zárlatot elkészítette, megtudta: méltányos, hogy részeltesse benne az adó-sokat is.

A hitelszövetkezetek járjanak ebben elől. Nem úgy, hogy készpénzben leszám-lálva kifizessék az egyes adósoknak az osztalékot, hanem úgy, hogy tőkéjük tör-lestéseül év végén leírják. A kamatlábot szedjék az egész tőke után tovább is, a másik év végén a leirt tőkerészletre eső kamatot is fordítsák tőketörlesztésre és így tovább, mindaddig, míg az adóst — tudtán és akaratán kívül — nem sikerült teljesen tehermentesíteni. Ha végéig nem is tud erről az adós, nem válik kárára.

Itt az ideje, hogy hazánk — a föld-mivelő ország — intézői végre ebben az irányban is kifejtsék tevékenységüket és a minden politikai pártmozgalomtól teljesen függetlenül alakult és vezetett községi hitelszövetkezetet gyámkodásuk alá vegyék

Ne nézzék, hogy kitől jön, de szíveljék meg e cikkelykét mindazok, kiknek kezé-ben a tőke és a kiknek vezetésétől a nép anyagi és erkölcsi jóléte függ.

Kéri őket erre

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

Heti hírek.

Esküvő. Vármegyénk érdemes alispánja dr. Betegh Miklós f. évi február hó 3-án vezeti oltárhoz Aradon Arad város egyik legszebb, legbájo-sabb leányát: a kedves és művelt

Már a kocsmafalhoz hátrált támo lyogva. Szememet egy véres fátol most befojga. Az ellen rémülten hadonáz előttem. Egy erős csapás és — a fejét betörtem.

Tudom: ez gyilkosság, s mindenki kárhozzat, S nem kívánom, ha majd ítéletet hoznak, Hogy ez emberölést párbajnak tekintsék. Mire szenvedély vitt s a kegyetlen inség. Mikor már ott feküdt véresen mellettem, A gőz oszladozni kezdett a fejemben, S rám szállot, mint egykor a gyilkos Kainra, A lelki furdalás marcangoló kinja. Két szememet a két tenyeremmel földtem. Most körülállottak a társaim többen, Hogy megragadjanak. Szóltam: „Hagy-[jatok,

Jól tudom, hogy én már a halálé vagyok.“ Megértettek És én süvegem levéve Oda tartottam azt a társik elébe: — „Némnek s a kicsiknek.“ Adakoztak [többen,

S haza küldém a tiz frankot, mit gyűjtöttem.

És itt jelentkeztem.

Ez a történetem.

Nem időztem sokat apró részleteken, Jó feleségemet megölte a bánat, Árvaházba vitték két kis unokámat. Mi lesz az én sorsom? Életem mint töltöm? Mindegy. Nem rémit a sötét, rideg börtön, S egyként megköszönöm, ha adnak ke-[gyelmet,

S azt is, ha vérpad vet véget életemnek.

Bogdánfy Lajos.

Vásárhelyi Mariska kisasszonyt. Nász-nagyok lesznek: Betegh Imre és Urbán Iván. A megköteendő frigyhez őszinte szívből kívánunk szerencsét és tartos boldogságot!

Jókai Mór — főrendiházi tag. A magyar nemzet első kosorus írója Jókai Mór kineveztetett főrendiházi tagga. A hivatalos lap erre vonatkozólag a követ-kezőt mondja: A főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. évi VII. törvény-czikk 5 §-a alapján magyar minisztertaná-csom előterjesztésére, dr. Jókai Mórt élet-hossziglan a főrendiház tagjává kinevezem. Kelt Bécsben, 1897. évi január hó 23-án Ferencz József s. k., B. Bánffy s. k.

Ferenczy Miklós ügyvéd f. hó 27-én hosszas szenvedés után meghalt Kolozsvárt. Ferenczy Miklós kiváló tehet-ségével, széleskörű, alapos képzettségével, nagy munkásságával számottevő szerepet vitt az erdélyrészi közéletben. Kitiünő ügy-véd, szép műveltségű férfiú volt és úgy mint ő, kevesen ismerték az erdélyi orszá-gész politikai és gazdasági állapotait, spe-cziális érdekeit, bajait. Ferenczy Miklós 1838. nov. 18-án született Tordán. Tanul-mányait Kolozsvárt folytatta, még pedig saját erején, mert atyja, (ki a szabadság-harczban rögtönbirósági elnök volt) az önvédelmi harc leverése után várfogságra íteltetett és kilencz évig volt fogoly előbb Kufsteinban, majd pedig Josephstadtban. Ferenczy Miklós a jogot 1861-ben Nagy-Szebenben végezte. 1866-ig bíró volt a tordai törvényszéknél és már ebben az állásban kitűnt talentumával. Később lemondott a bírói pályáról, Kolozsvárra ment és itt Groisz Nándor ügyvédi irodájába lépett. Groisz halála után Ferenczy vette át az irodát és azután élete folytaig folytatta az ügyvédi gyakorlatot. 1881-ben a tordai kerület függetlenségi programmal orsz. képviselővé választotta őt és két cikluson keresztül képviselte ezt a kerületet. Ez idő alatt törvényhozói működésével is hasznos szolgálatokat tett Erdélynek. Azután a politikától visszavonult és alig szerepelt többé ezen a téren. A fiatal kedélyű, erős szervezetű férfiú körülbelül két esztendő előtt kezdett betegeskedni. Hosszabb bete-geskedés után jobban lett, de csakhamar azután mellhártya-lobbot kapott, a melynek következményeit nem tudta kiheverni többé. Ferenczy Miklós temetése tegnap (pénteken) délelőtt 11 órakor ment végbe. Holttestét Turba szállították és ott a családi sirban helyezték örök nyugalomra.

A pestis. A trópusok tifusza, a mint egy angol orvos a pestist elnevezte, egyre jobban pusztít az epidemiáktól oly sűrűn látogatott Indiában. A borzadalmas betegség folytonos terjedése félelembe ejtette már az ideges Európát is. A fertőzés veszé-lyétől fenyegetett országok mindenféle óvó-intézkedést tesznek már, hogy a kellemetlen vendéget távolartsák határuktól, vagy leg-alább illő módon fogadhassák, ha mégis utat találna hozzájuk.

Kinevezés. A pénzügyminiszter a tordai m. kir. pénzügyigazgatóságához Csekme Endrét szántisztázó nevezte ki.

Hymen. F. hó 24-én esküdtek egymásnak örök hűséget Szinden tordai Székely László és szindi Gönczy Ágnes Az esketést a menyasszony szülőinél Gönczy Sándor vendégszerető házában gazdag nász lakoma követte, a melyen tordáról a rokonság és jó ismerősök 80—90-en vettek részt. A lakoma a cigány kedv-derítő zenéje mellett egész reggelig tartott. A fiatal pár másnap délután távozott el a férj lakóhelyére — Tordára. Mi is csak azt kívánjuk: legyenek boldogok.

A „tordai önkéntes tűzoltó-testület“ folyó év február hó 6-án tartja jó hírnévnek örvendő téli tánczvigalját, melynek tánczrendjébe a tavaly már köz-kedveltségűvé vált *Körmagyar tánczot* is bevette a rendező bizottság. Hogy ezen magyar táncz minél többek által begyakorolva lejtessék, a rendező bizottság felkéri ez

uton is az érdeklő hölgyek és ifjakat, hogy a folyó évi január hó 31-én, február hó 2-án és február hó 4-én mindig este 6 órakor — *Holländer* József ur vezetése mellett, a régi kaszinó nagytermében — kezdődő *teljesen ingyenes* tánczpróba estélyeken megjelenni szíveskedjenek.

Adomány. Özv. Harmath Józsefné valamint a mult évben nem, ugy a f. évben sem feledkezett meg a megyei tiszti és körjegyzői nyugdíj alapokról, mert adományát: 50 frtot a f. évben is megküldötte vármegyénk alispánjához, azon kéréssel, hogy abból 25 frt a megyei tiszti, 25 frt pedig a körjegyzői nyugdíj alapba helyeztessék. A nemesen érző szívről tanuskodó ezen adományával is köszönetünket érdemelte ki az adományozó, a mit ezennel nyilvánosan is kifejezünk.

Meghívó. A tordai önkéntes tűzoltó-testület költségei fedezésére 1897. év február hó 6-án, a városi nagyteremben zártkörű tánczestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegy személyenként 80 kr.

Jelmezestély. Az idei farsang egy igen érdekes estélylyel lesz gazdagabb ha megvalósul a helybeli állami polgári iskolák tanítótestületének terve. A tordai közönség adakozásából összegyűjtött „Milleniumi alap” kiegészítését akarja elérni a tanító-testület, s e végett — a mint hírből tudjuk — jelmez estélyt fog rendezni. A cél pártolásra érdemes, a jelmezestélyt pedig bizonyára szívesen fogadja és pártolni fogja a kellemes időtöltésért lelkesülő közönség.

Meghívó. A topánfalvi magyar olvasóköri ifjusága a kör pénztárának gyarapítására saját helyiségében 1897. évi február hó 6-án tánczestélyt rendez. Belépődíj személyenként 2 korona, családjegy 4 korona. Kezdeté esti 8 órakor.

Halalozás. Alólirottak ugy a maguk, valamint a közeli és távolabbi rokonok nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a forrón szerető édes atya, jó rokon és barát Bothfalusi Felföldy Elek földbirtokos, nyug. jóságfeligyelő, törvényhatósági bizottsági tag stb. folyó évi január hó 22 én éjjel 12 órakor életének 58 ik évében, hosszas szenvedés után megszünt élni. Szeretett halottunk földi maradványai folyó évi január hó 25-én délután 2 órakor fognak az ev. ref. szertartás szerint a marosludasi köztemetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke hamvaira! Nyugodjék csendesesen! Felföldy Béla főszolgabíró, mint fia, neje Lórintz Eliz, Felföldy Kálmán, neje Podhoránszky Ilona, gyermekei: Margit és Elemér; Felföldy Ödön, neje Felföldy Teréz; Felföldy Gyula, neje Foltinovic Malvin, gyermekei: Anna, Malvin férj. Ducsa Dezsóné. Jolán, férj. Semsey Béláné és Olga, mint az elhunytak testvérei, testvér-gyermekei és sógornői. Felföldi Ferencz, mint az elhunytak unokatestvére. Bárdos Ödön, mint az elhunytak sagra.

Mulatságok. A „tordai vegyes ének- és zenekar” énekkara a városi sörház nagytermében 1897. évi febr. hó 1-én koszoru tánczestélyt rendez. Belépti díj személyenként 1 korona. Kezdeté 8 órakor. „A perendkeresztúri ifjusági egyesület és népkönyvtár” saját alapja javára folyó hó 31-én batyus tánczestélyt rendez. Belépti díj 1 frt.

Zárszámadás. A tordai kisegítő takarékpénztár részvénytársulat 1896. évi zárszámadása szerint a részvénytársulat üzletforgalma 2,052,384 frt 49 kr volt. A mérleg számla szerint: *vagy*on 650104 frt 34 kr, teher ezzel szemben ugyan ennyi, a melyben befoglaltatik a tartalék alap összege készpénzben 30606 frt 33 kr, ingatlanban 10111 frt 72 kr, érték papírban és a tartalékhoz csatolt nyeresemény czimen 1000 frt. A nyeresemény pedig, mint osztalék tesz 4500 frtot, a melyből osztalék egy egy részre 15 frt.

Nyilvános nyugtázás és köszönet. A „tordai Zene-Egylet”-nek folyó évi január hó 23-án tartott tánczestélyén a jótékonycélú becses felülfizetésekkel támogatni szíveskedtek: Dr. Papp Sámuel orsz. képviselő 10 forinttal; a tordai Cellulose gyár Schoeller et Co. czég 5 frttal; Timbus Albert és Nagy Miklós 5—5

frttal; Nagy Olivér 3 frttal; Ferenczy Ferencz 2 frttal; Vertán Endre, Bornemisza Gyula és dr. Szentkirályi Lajos 1 frt 40 — 1 frt 40 krral; Fenyő Károly 1 frt 20 krral; Dulló Jánosné, Dulló János, Jakab Gergely, Horváth Miklós, Gegesi Sámuel, Amberboj Miklós, Fodor Árpád, Csipkés Ödön, Gönczi József, Szöllösi István, Tóth Miklós, Szentpéteri Antal. Tóth Olivér, idősb Szabó Lajos, Czirner Lajos, Bernád Antal, dr. Baumgarten Ferencz Polonyi Sándor 1—1 forinttal; Zalányi Anna (Pál Józsefné) 1 frttal; Gálffy Bálint és neje 1 frt 20 krral; Palkó Ferencz, Borbély N. Miklós, Stiber József, Drozdovits Sándor, Flóra Antal 60—60 krral; Széki Mihály, Tóth János, Hószler József, Mádl András, Mendel Simon, ifj. Bakucs Lajos, Dániel József, Scharl Vilmos, Velits Ödön, Zalányi György, Rácz Mihály, Nagy Sándor, Gönczi Sándor, Vargha Mór, Haraga Márton, ifj. Balla József Amberboj Albert és tisztelendő Orbán Bertalan 50—50 krral; Gegesi József, Kenyeres Pál, Kovács László, Hermann János, Geisler Antal, Zahradnik József, Imecs Zoltán, ifj. Kimpel Ferencz, Soltész Sándor, Nagy Balázs, Osztián Géza és Kovács Lászlóné 40—40 krral; Zsigmond Elek, Kmen Frigyes, Szabados Ferencz 30—30 krral; X. X., Kastaly Árpád, János Lajos, Zalányi Lőrincz, Nagy Miklós és Choriánné 20—20 krral. Fogadják a tenit kegyes pártoló urak és urnők a „Tordai Zene-Egylet” igazgató választmánya nevében hálás köszönetünket. Torda, 1897. jan. 24. Nagy Olivér, elnök. Kanyaró Mihály, titkár.

Szerk. levele. M. N. Kövend. A kérdéses ügy elintézésé végett kérem az illetékes hatósághoz folyamodni. Ha az nem intézné el az ügyet, csak akkor van aztán helye a nyilvánosság terére lépni. B. I. *Szl.-László.* A czikk lapunkban nem közölhető. B. A. *Titel.* A küldött közleményt rövid idő múlva fölhasználjuk.

IRODALOM

Hazánk történelmének év-lapjain egyike a legsivárabb s leggyászosabb korszakát képezi I. Lipót uralkodása (1657—1705.) E korszakba esik a politikai vérfürdők egész sora, Bécsújhelytől kezdve Eperjesig, s e korszak látta utoljára felföldi II. Rákóczy Ferencz kezében a szabadság kivívásának szentelt kardot. Ki e borzalmas korszak leírását a maga egész valóságában olvasni akarja, az vegye elő Szalay-Baróti „Magyar Nemzet történetét” (kiadója Lampel Róbert, Wodianer F. és fiai Budapest.) melynek most megjelent s hozzánk is beküldött ötvennegyedik füzeté ritka élénkséggel ecseteli az említett korszak pár tragikus felvonásait. S teszi ezt oly pazar s az érdekesnél érdekesebb képvisz kíséretében, minőt hasonló irodalmi alkotásnál eddig alig láttunk. Mindjárt a füzet első lapján mint külön műmellékleten látjuk II. Rákóczy Ferencznek férfias szép arczképét; ezen kívül még számos illusztráció díszíti e füzetet is.

CSARNOK.

Még egyszer a tanácsos ur.

— Az „Aranyosvidék” számára írta: *Kristóf János.* —

II.

Kérem, a jószándéku dicséret is baj? Hát akkor minek ír a nagybátyám olyan keserves levelet amonét Zólyomból? Hogy, hogy tudok olyan bolondokat összehadarni, hogy merem a tanácsos urakat gyanusítani, meg hogy most már azt is ránéznek a honorable urra, mintha ama boldogult százados hátramaradt ruháit hordaná.

Mondtam én ezt valaha? Én gyanusítottam? Szép!

A notabénében meg éppen ígéretet meggyást, egész egyszerűen „kilátásba helyezvén” megbúboltatásomat.

Olyan szépszámu kilometerekről könnyű hetvenkedni a bélabányai gigerliknek. Azok lesznek. Az innok ur, meg a nőtlenebbik

tanító, A végrehajtó fia csak ráadás, ámbár az is feltűri immár a nadrágját.

Különb is egy rossz szó kevés, és annyit se mondtam. Vegyék elő a tanácsos urat.

De ha jól meggondoljuk, ő se mondott egyebet, csak jót. Dicsérte a megboldogultat mindenképpen.

Hát ezt már tisztába kell hozni mégis. Felreértés, az bizonyos; sokszor megesett már ez az interjuvosoknál. A mi városunkbeliek között pedig amugyis feles számmal vannak nehézfejúek, meg a pálinka is erősebb.

Megyek, no. Szép asszony, renommé, no meg — a bácsiék látása, ezek is ösz tökölteek valamennyire a hazamenetelre. (A boxert, azt vittem.)

Az uton aztán ráértem összegezni a tényállást.

Itt van a tanácsos ur, itt vagyok én. Ő lakik nyolcz esztendőig petyára, ő sörözget, jár színházba ingyen, ő állít sörkövet (azt tartom, azt is ingyen), ő rikat meg érzékeny szavaival, én mindössze tovább adom örök tanuságul, mégis én legyek a krédóban? Az én hibám tán annyi, hogy nyomtatásban másképp veszi ki magát az egész, ördög vinné Guttenberget.

Otthon legelsőbb is azt tettem: jól megebédeltem. Tele gyomorral simábban megy a kényes ügyek elintézése, ajánlhatom a páros viadalsoknak. Próbálják meg az ünnepi bankettet azelőttre tenni, meglássák: lendül a papiripar.

Ebéd után stante pede a nagybátyához. Már mint Rózsikáékhoz. No most! . . .

Nem látható. Ebédutáni táradalmait peheni Mondja Rózsika. (Unokanővérem, máskülönbben mostoha, a mit jobban is szeretek.)

— Rózsikám, lelkem, tudsz te valamit? — kérdelem a bevezető rövid, de meleg üdvözlés után. Nem szolt a bácsi?

Ekkorát píruljatok nagyvárosi lányok! Nem, . . . de . . . mondott valamit, hebegi csókolni való zavarban.

— Nekem csak megmondhatod. Ne félj, nem árullak el.

Hogy már, . . . , hogy te már . . . azt mondta, ember lettél. Hivatalod van.

— Hát aztán? — faggatom tovább.

— Ne, ne szorítsd ugy a kezemet! Nagy lány vagyok már én is. Azt is mondta a bácsi.

Ő is bácsinak hitta az apját. Nagyoeska lány volt, mikor özvegy édes anyját elvette az öreg.

— Mondta?! . . . Igaza is volt. Hát te mit szoltál?

— Hagyjon már békét, Pista, . . . mindjárt riva fakadok! — tör ki az én aranyosom.

Hangja, . . . a hangja remeg. Karja is, dereka is.

— Azért se, mig meg nem mondod.

Ne pityeregj már no, — te Rózsika, bántottalak én, . . . hát már ne is szóljak tehozzád? Olyan régen, olyan régen nem láttalak. Négy hónapja te, meg öt napja, emlékszel? És még az órákat is olvastam . . . No, szólj!

— Mit szóljak? . . . Nem tudok én . . . ilyenkor . . . beszélni . . .

Én se tudtam, mi tagadás, a hogy . . . egymásra borultunk.

Nagy Istenem, égi uram, bölcs, nagy, mindenható vagy, hogy embert, érzőt teremtetél!

— Hopp! . . . Hohó! . . . No, nó! Adta gyerekei! Hát tik mit műveltek itt?

— riad ránk a bácsi, ámos szemekkel kullogva elő szobájából. Máskor legalább köhécselni szokott jóelőre. Vagy hogy most is köhécselt?

— Megvagy fráter, adta pestie! Téged ugyan várhattunk!

— Hisz, a mint a levelét kaptam, rögtön jöttem, bátyám.

— Levelem, levelem; anélkül nem is jöttél volna, ugy-e? Lefőztelek, skribler! Megijedtél, persze!

— Akkor nem volnék itt. Nem volt muszáj.

— Te, Pista, vald meg igazán, igaz lelkedre, adj kezet, no:

Komoly a szándékom? Jól megfontoltad? Nem vagy már gyerek!

— A legkomolyabb. Minden lehető megteszek, hogy az ügyet rendezzem.

— Kell is itt sok. Tied a lány, itt a kezem, ugys csak azt vártuk, állj már elő a szinnel. Magunk csak nem lökhattük egyenest oda.

Három álló esztendeig epekedtem ezután a pillanat után, minden tudományomat összeszedtem egyszer-másszor, mégse tudtam toronyirányba jutni; s ehun-e, véletlenül, olyan véletlenül a boldogság kellő közepébe pottyanok, azt se tudom, való-e, vagy álom? Hála neked tanácsos ur, századosostól, söröstől, színházastól, ruhástól, mindenestől, hála! . . .

Maradt annyi eszem mindamellott, hogy bátyámnak elő ne hozzam a qui pro quot egy darabig. Majd sora kerül annak is. Már mint az elégtételnek.

Került is. De alig szólok egyet, mor-dul az öreg:

— Szamarak! Olvassák is ezek az ujságot! Kártya kell nekik, meg czéczó. Te, hanem a tanácsosékhöz benézhetnél, nem ártana.

Másnap déltájban a bélabányai dandyk tetemes bánatára beállítottam a helyszínére. A kapu alatt egykissé lassan mentem, mégis nagyokat lélegzettem, az is igaz.

Otthon voltak.

A tanácsos urnak, mért, mért nem, az előszoba lett kiszemelve állandó tartózkodása helyéül. Ott találtam buzgó munkálkodás közt, mivelhogy rengeteg csomó ruhát kéfélt.

— A cseléd nem tudja úgy. Meg a testgyakorlat kedvéért.

Én elhiszem. Főleg, hogy női ruhák is valának a tömegbe.

— Mindjárt bejelentem, be — a kedves nőmmnek. Hozta Isten! Hozta Isten!

Ha az én kedvemért lelkendez ily mohón, szép tőle igazán. Nem is érdemlem talán.

Az a festeni való gyönyörű asszony alig változott azóta a nyolcz év óta.

Villogó bogárszemei, bokáig érő dus haja, rózsapiros epedő ajkai, — beh sokat ácsorogtunk, hogy pár pillanatra is láthassuk.

Majd csak hogy ő is nem lelkendezett. Fölment az ágióm, vagy mi?

— Mennyire sajnálom, kedves Fekete, hogy még a fővárosban nem volt szerencsém, A férjem, igen, Elek említette; ám gondolja csek, nevét nem tudta megmondani. Hogy találkoztam avval a . . . az amicével . . . olyan piros, kis bajuszu, sötét kabát, szürke nadrág, meg hogy idevaló; ez volt a leírás. Mindig ilyen szeleburdi . . .

az! Mennyi bajom volt vele Budapestén is. Pedig lássa, kedves Fekete tisztán az ő kedvéért mentem fel oda is.

No, no, ni csak!

— Hogy idehaza nem tudtam semmire jutni, gondoltam a fővárosban valamelyik ministeriumba; rang is, jövedelem is; nem jól tettem? Az ég tudja csupán, mennyit fáradoztam érdekében.

Megállj tanácsos! Hiszek én neked máskor!

— Bizony pedig nehéz volt ott az élet! minden drága, fölötté drága, tapasztalhatta Ön, kedves Fekete, azóta; — ki-vált a lakás. Az egyik szobánkat szerencsére, meg az előszobát kiadtuk; még jó, hogy ismerős került bele. Traumann százados, itt feküdt nálunk garnizonban valamikor. Szobaúrnak most éppen jó volt. Ugy segít magán az ember, a hogy tud.

Szobaur! Engem biz lóvá tett az atyafi.

— Sokszor haza akartam jönni, s ha tőlem függ! . . . Férjem ugy kedvelte a zajt, vig cimborákat, . . . ragaszkodásom . . . valóban, higgye meg, annak az áldozata vagyok.

Még ez is! Vén lurkó! Hanem iszen beszélhet nekem ezután férj a barátjáról, százszor inkább hiszek az asszonynak!

A nők tizparancsolatja.

Én vagyok a te Urad, mindened: ki anyád házából hoztalak tégeket.

1. Ne legyenek néked én előttem idegen udvarlód és széptevőd!

2. Ne csinálj magadnak kifestett képeket, hamis fűrtöket és halcsontos midert, azoknak formájára, a kik kövérebbek; sem azoknak kedvükért, a kik elég együgyűek, hogy effélékkel bolondithassátok!

3. A te Uradnak, férjednek nevédiába ne viseljed; holmi házibarátkokkal ne bizalmaskodjál, s férjednek fejére szarvakat ne rakj!

4. Megemlékezzél a szombat napokra, — mert akkor szoktak a szép zsidó asszonyok a trotoáron sétálni. Ha férjed e napon honn marad, hű hozzád, mint gerlicze párjához és nyugodt lehetsz!

5. Tiszteljé ipadat-napadat, hogy tudjélj őket; de ha szállást bérelsz, vigyáz hogy az anyós szállásához közel ne essék az!

6. Ne ölj! még lefekvés előtt sem soha, — mert könnyen meglophatnak az ablakon által!

7. Ne nyalakodjál! mert attól a sok édességtől fogad elromlik és hamis fogakat kapsz, melynek férjed hűségét nem esküdt.

8. Ne lopj! érd be azzal, a mit leánykorodban összevissza loptál, raboltál — a férfi szívekből.

9. Ne mondj kedves felebarátuéd mellett hamis tanúságot; légyottokat másoknak ne arrangirozzál, és ne segíts más férjeket megcsalni!

10. Ne kívánd a felebarátodnak, házát sem azt, a mi benne van: férjét, klavirmestert, vagy a kosztos urakat, vagy azt a fiatal ügyvédet, a ki a szembe lévő ablakból rád kacsintgat.

Ha mindezeket híven megtartod, hosszú életű lész e földön.

Aranyos-Rákosi Székely Ádám gyűjteményéből.

Mi az emberi élet?

Az emberi élet egy könyv. A keresztiség — címlap. A gyermekség — előbeszéd. Az ifjuság nagy tüzzel irt első iv. A férfi kor csendben munkált folyamatja a könyvnek. Az öregség — mutató tábla. A késő bűnbánat — nyomtatásbeli hibák. Az így elkészült és sajtó alól kikerült könyv a halál által betevődik a koporsónak kemény deszka táblájába, s ott csak az itéletnapkor fog felnyitlani a legszigorubb kritikus előtt.

Aranyos-Rákosi Székely Sándor gyűjteményéből.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

A „Rock“-Angolországának legrégibb biztosító társasága: a *Rock* elhatározta, hogy üzletkörét Magyarországra is kiterjeszti és Budapesten vezérképviselőiséget állit. A vezérképviselőiséggel megbízták *Fischer József* urat, főorvosul dr. *Irsai* egyetemi magán tanárt, ügyvédszél: *Neumann Antal* és *Neumann Sándor* jogtudorokat nevezték ki. A „Rock“-biztosító intézetet 1806-ban alapították. A világ egyik legrégibb és legszilárdabb társasága. Üzletköre nem csak az élet és járadék biztosítás, hanem kiterjed olyan ágakra is, a minőket a magyar monarchiában még nem honosítottak meg. A „Rock“-nak biztosíték alapja 38 millió forint. A biztosítási alap a főálló biztosításnak 75%-a és a biztosított összeg jelen értékének 198%-a úgy, hogy a „Rock“ minden 100 frt kiadásával 198 frtos fedezet áll szemben. A „Rock“-nak rendkívül előnyös és föltötte olcsó a díj-fizetési táblázata, a nyeresény részesedés is rendkívül nagy.

Vetőmagvak.

(Manthner Ödön tudósítása).

Vöröshere (lóhere). A múlt héten vajmi kevés lett ajánlva, a mennyiben a legelsőrendű minőségek már egészen fogytán vannak, a közönséges vagyis piaci árúból fergalomba került készletek pedig oly csekélyek, hogy alig számba vehetők. A belföldi fogyasztók érdeklődése némileg meggyengült, ez azonban az üzlet szilárd helyzetét nem befolyásolhatta, annál is inkább, mert néhány

számot te vő termelő vidék ez idén a rossz termés következtében mit sem bocsáthatott piacra és így a külföld a magyar lóherének folyton kész vevője.

Luczerna. A belföldön még rendelkezésre álló néhány készlet oly csekély, hogy a piacon szerepet nem játszik és így már a közel jövőben csak a behozatalra leszünk utalva. Ez azonban alig fog nagy mérveket ölthetni, mert a francziák már az idény elején 100 kilonként 65—70 forintra tett követelésekhez ragaszkodnak és úgy látszik nem hajlandok és nem is fognak engedni.

A többi magfélékben, mint répa mag, fűm ag, búkköny stb. magkereskedőknél meg lehetősén élénk forgalom volt.

Jegyzések nyersárnért 100 kilonként Budapest:

Vöröshere tavalyi termés	37—41 frt
Vöröshere idei termés	45—52 „
Luczerna, tavalyi termés	40—45 „
Luczerna, idei termés	48—55 „

Hivatalos rész.

Másolat.

M. kir. belügyminiszter 115600. szám.

Körrendelet.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Az 1877. évi XX. t.-cz. 39. §-a értelmében kiskoru anya törvénytelen gyermeke részére a gyámhatóság rendel gyámot, mert ilyen gyermek gyámsága csupán a teljes koru anyát illeti meg. Hogy a gyámhatóság ebbeli kötelességének eleget tehessen, az idézett törvény 42. illetőleg az 1885. VI. t.-cz. 10 §-a akként intézkedett, hogy mindazon esetekben, melyekben gyám, vagy gondnok rendelés forog fenn, kötelesek a gyámság vagy gondnokság alá helyezendők rokonai, vagy más vele közel viszonyban álló egyének, úgy az illetékes községi előjáróság is, az esetet a gyámhatóságnak bejelenteni. Az e részben szerzett tapasztalatok szerint azonban a szóban lévő esetek, törvény fenti tendelkezése daczára, részint a kiskoru anya tudatlansága, részint s még inkább az ily esetek természetéből folyó személyi vagy családi okokból csak a legtrikább esetekben jutnak a hatóságok tudomására, ennél fogva a törvényben kifejezésre jutott üdvös szándék nem érvényesülvén, a gyámhatóság illetőleg gyámhatósági felügyelet előnyeiben éppen azak nem részesülnek, kikre nézve ez úgy saját egyéni érdekükből, mint a közérdek szempontjából is, elsőrendű fontossággal bír. A végből tehát, hogy az 1877. XX. t.-cz. 39. §-a idevágó rendelkezésének végrehajtása minden egyes előforduló esetre nézve biztosított, s a gyámhatóság törvényszerű beavatkozása ne függjön továbbra is az érdekelt felek magán-tekintetek által befolyásolt kötelességérzetétől, — ezennel elrendelem, hogy az állami anyakönyvvezetők mindazon esetekben, midőn a törvénytelen gyermekek születése jelentetik be, kiknek anyja kiskoru hajadon, a bejegyzésről állitsanak ki díj és bélyegmentes anyakönyvi kivonatot s azt hivatalból, rövid jelentés kíséretében, haladéktalanul terjesszék be azon árvaszékhez, melynek hatósága területén a születés történt. Az árvaszék tisztje lesz az illetékesség kérdését vizsgálat tárgyává tenni, s a mennyiben a törvényszerű intézkedésre más árvaszék volna hivatva, az utóbbit az anyakönyvi kivonat közlése mellett megfelelőleg értesíteni. Ezen rendeletet az összes anyakönyvvezetőkkel haladéktalanul közlendő. Budapest, 1896. évi december hó 26-án, A miniszter helyett: Széll Kálmán, s. k. államtitká r.

Torda-Aranyosvármegye alispánjától.

Valamennyi anyakönyvvezető és I. fokú felügyelő hatóságnak.

A nagynéltóságú belügyminiszter urnak jelen magas rendeletét ahoz való szigorú alkalmazkodás czéljából ezennel megküldöm.

Tordán, 1897. január 18-án.

Alispán helyett:

Nagy Olivér, főjegyző.

Pályázati hirdetmény.

A toroczkói körjegyzői körben megüresedett közgyámi állámra ezennel pályázatot nyitok, s felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati ké-

vényüket hozzám legkésőbb folyó évi február hó 1-ig betérjesszék.

A választási határidőt 1897. február hó 3-ára Toroczkó község házához tűzöm ki.

Évi javadalmazás 99 frt készpénzben, a mely évnegyedenként utólagosan utaltatik ki a községek pénztárából.

Toroczkó, 1897. január hó 15.

Csoknyai Károly, szolgabíró.

Dus mellékkeresetet

nyújtunk mindazoknak, kik **törvényesen engedélyezett sorsjegyek** rész letfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak. Némi tevékenység mellett havonként 150—200 frt könnyen megkereshető. Ajánlatok czimzendők

May, Elfer és Adler

bank- és váltó-üzlet

Budapest,

4—10

Pénzkölcsön

birtokra, házakra, gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4½ százalékra, 50 évre 4 százalékra 2-ik és 3-ik helyű táblázásra 6 százalékra.

Pénzt

váltóra 5—6 százalékra 10000 frtig, gyors és diskretio mellett szerez — valamint drága adósságokat convertál, úgy szintén váltót leszámítottat **Schwarz Márton, Budapest, VII. Miksa-utca 11. Kitünő referenciakkal szolgálhatók.**

4—10

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi **kiallításokon** **diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve.** — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármennemű csúzos bántalmait, u. m.: **köszvény, csúz, reuma, ischiás, asthma** stb ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakran idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fájfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapest: **Török József** úr gyógyszer-tárában király-utca 12. és **dr. Egger A.** úr gyógyszer-tárában váci-körut 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
S. A. UJHELY.

7—10

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Ugyszintén: **GAJZÁGÓ RÓBERT, CS. MIKE MARTON** urak gyógyszer-tárákban.

Megkezdődött az olcsó ár

Hary Árpád női- és férfi divatáru üzletében.

Van szerencsém tudatni, miszerint üzletemet jelenleg rendkívüli sok új áruval megnagyobbítottam, melyet igen olcsó árban igyekszem t. vevőimnek kiszolgálni és a visszamaradt téli árut majdnem fele árban árusítom.

Szives meggyőződést kérve

Tisztelettel

Hary Árpád.

2—2